

Доктар адкажа НА РУКІ ДАЕЦЦА ВЫПІСКА, А НЕ «ДЗЭННІК» УРАЧА

«У мяі записана на прыём да кардыёлага Рэспубліканскага медыцынскага цэнтра разбітай і бальнеалічэнка на платнай аснове. Перад ад'ездам зайшоў у Івянецкую паліклініку, каб узняць з сабой картку, — можа, спатрэбіцца?.. Аднак у паліклініцы мне сказалі, што картку даць на рукі не могуць, ім гэта забаронена. Картка вельмі б спатрэбілася ўрачу, ён мог бы параўнаць вынікі электракардыяграмы... Грошы заплачаны, а належнага здавальнення я не атрымаў... Ніякую картку з'яўляецца такім сакратным дакументам, што яе нельга даваць на рукі?»

З павагай, Рычард Макрыцік, г/п Івянец Валожынскага раёна. **Начальнік упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Беларусі Іван РЫЖКО:**

— Амбулаторныя карткі, як і карткі стацыянарнага хворага, з'яўляюцца ўласнасцю арганізацыі аховы здароўя, формай статыстычнай справаздачы, якая запяваецца ўрачамі, медыцынскімі работнікамі з прымяненнем медыцынскіх тэрмінаў, абзначэнняў, скарачэнняў і г. д. Згодна з законам, прадпрыемства, установы і арганізацыі, незалежна ад формі ўласнасці, абавязаны вытрымліваць нормы і патрабаванні, якія прад'яўляюцца да парадку работы з дакументамі, па іх апрацоўцы, руху і захаванні. Амбулаторныя карткі, як і карткі стацыянарнага хворага, захоўваюцца ў арганізацыі аховы здароўя, маюць пэўны тэрмін захоўвання і выдачы на рукі пацыентам не падлягаюць.

Паводле Закона «Аб ахове здароўя», для інфармавання пацыентаў аб стане іх здароўя ўрач даступнай мовай дэе неабходную інфармацыю пацыенту аб стане яго здароўя, выніках лабараторных і іншых даследаванняў у форме, адпаведнай медыцынскай тэрыі і даступнай для разумення асобы, якая не валодае спецыяльнымі ведамі ў галіне аховы здароўя. Пры неабходнасці пацыенту выдаецца выписка з яго амбулаторнай карткі, завераная пчатай і падпісам кіраўніка арганізацыі аховы здароўя.

Згодна з паставоў Міністэрства аховы здароўя Беларусі аб арганізацыі аказання медыцынскай дапамогі пацыентам па-за месцам іх жыарства (месца знаходжання), пацыент можа звярнуцца ў дзяржаўную амбулаторна-паліклінічную арганізацыю аховы здароўя для атрымання меддапамогі і напісаць на імя галоўнага ўрача дзяржаўнай амбулаторна-паліклінічнай арганізацыі аховы здароўя заяву аб часовам замцаванні да гэтай арганізацыі. Ва ўстаноўленым парадку па запісе арганізацыі аховы здароўя, дзе пацыенту па-за месцам жыарства будзе аказвацца меддапамога, амбулаторная карта пацыента перадаецца ў гэтую арганізацыю аховы здароўя.

Кажучы прастай мовай, медыцынская картка — не сакратны дакумент, а дзэннік урача. І пішацца гэты дзэннік не для пацыента. Пацыенту ж дастаткова ведаць толькі тую інфармацыю, якую ўрач павадзімае на словах, у вуснай форме. Пры гэтым ніхто не забараняе пацыенту задаваць пытанні, калі нешта засталася незразумелым. Што да вашага канкрэтнага пытання, то на самай справе трэба было прасіць не картку, а выпіску адтуль, завераную кіраўніком паліклінікі. Інфармацыі, якую будзе змяшчаць выписка, цалкам дастаткова для спецыяліста, да якога вы патрапіце на прыём упершыню.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Пытальнік

ДЫСКІ РВУЦЦА АД НАГРУЗКІ

«Маёй дачцэ 25 гадоў. Не так даўно яна пачала скардзіцца на болі ў спіне. Прайшла абследаванне. Медыкі паставілі дыягназ — «грыжа міжпазваночнага дыска». Вельмі трывожаць за дачку: у такім узросце — і ўжо такі сур'ёзны дыягназ. Хацелася б даведацца пра гэта захворванне больш падрабязна».

М. Палховіч, Гродзенская вобласць.

Грыжа міжпазваночнага дыска — адно з самых складаных захворванняў апорна-рухальнага апарату, акрамя таго, яно з'яўляецца найбольш распаўсюджанай і самай небяспечнай прайвай астэахандрозу пазваночніка.

Іншыя прычыны ўзнікнення міжпазваночнай грыжы: скаліз ў дзяцей, розныя траўмы, празмерныя нагрукі на пазваночны слуп, узроставыя змяненні, захворванні ўнутраных органаў, якія вывудць да парушэння абмену рчываў у міжпазваночным дыску, вірусныя і рэўматычныя захворванні, няправільнае харчаванне, экалогія.

Такім чынам, міжпазваночная грыжа дыска (м.п. грыжа) — выні складанага патапнага працэсу. Утварэцца грыжа паступова: спачатку міжпазваночны дыск страчвае ваду, сыхкаецца, страчвае сваю амартызууючую функцыю і становіцца больш адчувальным да механічнай нагрукі. У выніку гэтага фібрознае (хростковае) кольца, размешчанае па перыферы дыска, патагнаецца, у ім з'яўляюцца трэшчыны, па якіх цэнтральная мяккая студэнястая частка дыска — пульпавае ядро — соуваецца да перыферыі, фарміруючы выпінанне (пратрузію). У выніку траўмы або інтэнсіўнай нагрукі пратрузія можа скачкападобна павялічвацца, што прыводзіць да разрыву фібрознага кольца і выпінання студэнястага ядра ў спіннамазгавы канал. Гэта выпінанне і называюцца грыжай дыска.

Найбольш часта сустракаюцца грыжы міжпазваночных дыскаў паяснічнага аддзела пазваночніка, значна радзей назіраюцца грыжы ў шыямым аддзеле, самай радзей — у грудным аддзеле.

Фарміраванне грыжы і першае абстрактнае можа справавацца празмернай інтэнсіўнай фізічнай нагрукі, рыўковымі рухамі, а таксама траўмамі, атрыманымі, напрыклад, падчас падзення. Акрамя таго, выпікаецца грыжа дыска можа сплучэнне некалькіх фактараў, якія ўздзейнічаюць на пазваночнік: напрыклад, нахіл тулава з адначасовым паваротам убок і пад'ёмом цяжару.

У далейшым абстрактнае праяў хворобы можа выклікаць ужо менш інтэнсіўная нагрукі (статычная і дынамічная): доўгае вымушанае становішча (сядзенне за пісьмовым сталом, праца за камп'ютарам, знаходжанне праціляў час за рулём аўтамабіля), а таксама пераахладжэнне.

Асноўным сімптомам грыжы міжпазваночнага дыска з'яўляецца боль. Часцей за ўсё ён узнікае на фоне інтэнсіўнай фізічнай нагрукі, нягэрабнага руху або невялікай траўмы. Больш носіць страляючы, востры характар, часцей за ўсё з'яўляецца рэзкай і непрыемнай.

ЗНІШЧАНА БОЛЬШ ЗА 6 ТОН НАРКАЗЕЛЯ

У ходзе спецыяльных комплексных мерапрыемстваў «Мак» у Гродзенскай вобласці за чэрвень выяўлілі 93 факты незаконных пасеваў маку і канопляў. Найбольш буйныя пасевы наркатычных раслін знаходзіліся ў Навагрудскім і Гродзенскім раёнах, а ўвогуле выяўленыя плошчы па вобласці склалі больш за 14 гектараў. Знішчана больш за 6 тон нарказеля, павадзімае аддзяленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Гродзенскага аблвыканкама.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Гатовы размаўляць па-беларуску?

У мінулыя нумары «Звязда» павадзіма аб тым, што абедзве палаты парламента прынялі закон аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб. Гэты закон абавязвае чыноўнікаў адказваць на пісьмовыя беларускамоўныя звароты па-беларуску. Хоць і невялікая, але ж гэта перамога беларускай мовы. Цікава: ці гатовы беларусы перайсці цалкам да роднай мовы?

Уявіце: прынялі закон, па якім заўтра вы павінны пацаць размаўляць толькі па-беларуску. Як вы на гэта адрагуеце? Ці гатовы вы? **Марына Палешка, абітурынтка БДЗ:**

— Я буду не вельмі задаволеная. Я паважаю беларускую, але ж яе амаль зусім не ведаю. Практыкі няма. Мае бацькі таксама беларускай не ведаюць, таму і ў сям'і прынята размаўляць па-руску. Па-руску я размаўляю лепш, чым па-беларуску. Да таго ж, мне здаецца, беларуская мала прыстасавана да дзелавога ужытку.

Уладзімір Здановіч, старшыня камісіі па адукацыі, культуры, навуцы і навукова-тэхнічным прагрэсе Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу:

— Я да гэтага гатовы. А вось большасць людзей — не. Вы ж ведаеце, што такія спробы гвалтоўнага пераходу да беларускай былі ў 90-я, але з гэтага нічога не атрымалася. Нельга прымаць такі закон. Трэба працаваць паступова. А калі насельніцтва будзе падрыхтавана, то і дэпутаты будуць гатовы.

Вячаслаў Каптур, студэнт гістфака БДУ:

— Я падтрымаў бы такую справу. Хоць і размаўляю не вельмі добра. Але ж гэта ад недахопу практыкі. А што тычыцца чыноўнікаў, то я лічу так: калі беларускі чыноўнік не можа нармальна размаўляць па-беларуску, то ён ўжо і не беларускі атрымліваецца. Я ўвогуле за тое, каб пакінулі дзяржаўнай толькі адну, беларускую, мову.

Георгій Калдун, тэлеведучы:

— Я да гэтага зусім не быў бы гатовы. Гэта, ведаеце, быў бы такі невялікі форс-мажор. Не катастрофа, зразумела, але ж лішні кавалек працы з'явіўся б. Тут яшчэ пытанне ў тым, што сама мова не прапрацавана так, каб забяспечыць усе патрэбы людзей. Ды я зусім не бачу неабходнасці ў пераходзе да беларускай.

Ганна Уцякалка, настаўніца беларускай мовы і літаратуры:

— Я гатова заўсёды. Гэта было б добра. А вось нашы чыноўнікі, напэўна, не ўзрадаваліся б. Ведаеце, як трэба? Як было ў Латвіі. Жыла там, калі маладая была. Там такая сістэма была: калі ты хочаш займаць нейкую больш-менш адказную пасаду, здай, калі ласка, экзамен на спецыяльнай мове. Таму там і сталі вучыць: пасада жа хацелася. А ў нас усё неабавязкова, таму і не хоча ніхто напружвацца, вучыць яшчэ адну мову.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Дарэчы

Правільнае харчаванне і пазваночнік

- У прафілактыцы боляў у спіне і пазваночніку важнае месца займае «вітаміназія» рацыёну. Ужываць прадукты з поўным наборам вітамінаў і дастатковай колькасцю кальцыю і магнезію: рыба і іншыя морапрадукты, капуса, шпінат, бабы, арэхі, семечкі, гарох, хлеб з мукі грубага помалу, малака.
- Любімымі «ласункамі» міжпазваночнага дыска з'яўляюцца яблыкі і грушы, маліна і клубніцы, вінаград і талінамбур (земляная груша), фундук і саваціца, гарбуз, салата і соевы ёгурт.
- Не перадаіце! Старайцеся харчавацца проста. У рацыёне людзей, якія маюць праблемы са спінай і пазваночнікам, абавязкова павінны прысутнічаць курага, урук, чарнасліп, мёд, рыжыкі. Карысныя шчаўе, пятрушка і плады шыпшыны. Што ж да іншых прадуктаў, парада адна — умеранасць.
- Памятайце! Няма дыеты ад астэахандрозу (або іншых захворванняў пазваночніка), але ёсць дыеты ад лішняга вагі. Абавязкова разумна худзейце, таму што ваша лішняя вага цёне усёй сваёй масай на ваш родны пазваночнік, прымушваючы яго штохвіліны адчуваць празмерныя і непажаданыя нагрукі.
- Устрымлівайцеся ад курэння, ужывання вострых страў, алкаголю.
- Скарытайцеся праверанымі народнымі рэцэптамі:
 1. Прыгатуецца настой звычайнага крываўніку з разліку: 1 ст. лыжка травы на шклянку кіпеню (настойваць, ухутушы, 1 гадзіну, працадзіць). Прымаць па 1 ст. лыжцы перад яды.
 2. Змяшайце 1,5 шклянкі соку рэдзькі з 1 шклянкі чыстага мёду і з 0,5 шклянкі гаралкі, дадайце 1 ст. лыжку солі і старанна перамяшайце. Гэтую сумесь прымаць унутр па 1 чарцы перад сном, а таксама расціраць ёю месцы болю на спіне.

Правільнае размеркаванне нагрукі на пазваночнік. У той жа час хворым з грыжай міжпазваночнага дыска трэба старацца пазбягаць доўгай або празмернай фізічнай нагрукі, а таксама скразняку і пераахладжэння. Акрамя таго, варт абе-ржаваць рыўковыя рухі, пазбягаць скачкоў, рэзкіх штурхоў і удараў у вобласць спіны, не пераносіць цяжкія прадметы (вагой болей як 5 кг), нахіляцца наперад вярта толькі адначасова згінаючы ногі ў каленных суставах, паднімаць прадметы з падлогі толькі са становішча прысеўшы на кушкі.

Падрыхтавала **Вольга КУЛІНКОВІЧ.**

НА ўПАКОЎКАХ ЯКІХ ТАВАРАЎ ПРАПІСАЛАСЯ БЕЛАРУСКАЯ МОВА?

Працяг тэмы

Гэта ўкраінскія і расійскія сокі, беларуская туалетная папера, пакеты для смецця, квас, алкагольная напой, будаўнічыя сумесі, кітайскія зарадныя прылады... Але доля «беларускамоўных» упакоак на нашым спажывецкім рынку, на жаль, зусім нязначная. Адзінаквыя выпадкі з соцень ці нават тысяч. Тавары, на якіх прысутнічае родная мова, можна ўносіць у спецасабліваю «Чырвоную кітгу».

У гэтым матэрыяле апавядаецца пра беларускамоўныя зыкеткі на нашым рынку і пра тое, ці збіраюцца нашы заканадаўчыя органы выпраўляць сітуацыю.

З выхду журналісцкага расследавання «Звязды» пра стан беларускай мовы ў спажывецкай сферы («Бітва за роднае слова», нумары за 28, 29 і 30 снежня 2010 года) мінула амаль сем месяцаў. Каб

польскую мовы, але, каб пабачыць родную?.. Гэта ж тычыцца і бытавой тэхнікі. Абышоўшы шэраг крам і салонаў, я ўпэўніўся, што родная мова не прысутнічае ў інструкцыях. Гэта тычыцца як айчынных бытавых прылад, так і імпартных.

Толькі ў адным з салонаў сотавай сувязі карэспандэнту «Звязды» прапанавалі адну з недарогіх базавых мадэляў тэлефона, дзе магчыма выбраць беларускамоўнае меню.

У той жа час некаторыя крамы імкнуцца пазначыць сваю назву ў беларускамоўным варыянце.

Да прыкладу, у адным з салонаў бытавой тэхнікі, што на Плосцы Якуба Коласа ў сталіцы, назва ўстаноў аформлена на дзвюх аднолькавых шыльдах — беларускамоўнай і рускамоўнай. Але падобныя выпадкі можна пералічыць па пальцах. Збольшага шматлікія беларускія крамы, супермаркеты, салоны і гіпермаркеты аформлены як установы такога ж тыпу ў Смаленску, Бранску, Маскве ці Урупінску.

Чаму я пра гэта пішу ў чарговы раз? У многім сёння вырашаецца, ці будзе наша краіна суверэнай, ці захавае яна самабытнасць.

А для гэтага беларус павінен разумець, што ён беларус, а не рускі, не эрзабіджанец, не казах. Ідэнтычнасць і менталітэт народа перш-наперш выяўляюцца ў яго мове. І калі роднае слова не прысутнічае ў той жа спажывецкай сферы, з якой сутыкаешся штодня, то што мож-

на сказаць пра народ? Беларускую мову, якую навукоўцы лічаць адной з самых меладыхных, уключылі ў так званы «Атлас знікнення моў» ЮНЕСКА. А многія асобы, якія адказваюць за стан мовы, не праўляюць ініцыятывы, каб выйсці з крытычнай сітуацыі. Пагаджаюцца, што праблема ёсць, а належных захадаў не робяць.

Не раз з'яўлялася пра тое, што «Закон аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» будзе дапрацаваны. Але калі гэта здарыцца?

Як павадзіма журналіста «Звязды» кіраўнік прэс-службы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага Сходу Беларусі Ірына Савецкіна, праблема дапрацоўкі «Закна аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» не ўнесена ў план заканадаўчай дзейнасці на 2011 год.

Дарэчы, пасля публікацыі расследавання «Бітва за роднае слова» ніякіх грунтоўных абвяджэнняў у рэдакцыю не прыходзіла.

Яўген ВАЛОШЫН.

Каля в. Тумілавічы, Докшыцкі р-н.

ЗАО «ОНЕРБАНК»
220004, г. Мінск, ул. К. Цеткін, 51, пом. 1
Тел./факс 306 06 90.
Наш сайт: www.hbank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 июля 2011 г.

		(в миллионах белорусских рублей)		
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2011	01.07.2010
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	574,0	457,8
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	21 690,7	33,9
5	Средства в банках	1104	56 400,0	23 116,9
6	Ценные бумаги	1105	7 335,1	24 445,9
7	Кредиты клиентам	1106	7 901,0	-
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	5 693,8	926,5
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Прочие активы	1111	1 052,0	3 948,8
13	ИТОГО активы	11	100 646,6	52 929,8
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
15	Средства Национального банка	1201	12 879,5	-
16	Средства банков	1202	39 662,8	7 921,3
17	Средства клиентов	1203	36,7	278,1
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	-	2 500,6
20	Прочие обязательства	1206	586,3	226,8
21	ВСЕГО обязательства	120	53 165,3	10 926,8
22	КАПИТАЛ			
23	Уставный фонд	1211	46 710,0	46 710,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	-	-
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	50,0	-
27	Накопленная прибыль	1215	721,3	(4 707,0)
28	ВСЕГО капитал	121	47 481,3	42 003,0
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	100 646,6	52 929,8

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 июля 2011 г.

		(в миллионах белорусских рублей)		
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.07.2011	01.07.2010
1	Процентные доходы	2011	2 706,8	1 644,9
2	Процентные расходы	2012	410,5	24,5
3	Чистые процентные доходы	201	2 296,3	1 620,4
4	Комиссионные доходы	2021	58,8	0,5
5	Комиссионные расходы	2022	19,5	83,4
6	Чистые комиссионные доходы	202	39,3	(82,9)
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	-	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	22 360,3	(1 690,0)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	744,0	(2 500,6)
11	Чистые отчисления в резервы	207	19,5	412,7
12	Прочие доходы	208	81,3	-
13	Операционные расходы	209	1 889,6	1 566,2
14	Прочие расходы	210	157,1	75,0
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	4 465,7	(4 707,0)
16	Налог на прибыль	212	467,4	-
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	3 998,3	(4 707,0)

И.о. Председателя Правления **М. Хорасани**
Главный бухгалтер **Л. И. Кислюк**
Дата подписания «01» июля 2011 г.
Лицензия на осуществление банковских операций, выданная НБ РБ № 32 от 16.10.2009 г.

Витворца: ТАА «Сіпта» Рэспубліка Беларусь, г. Мінск, вул. Алышэўскага, 24. Тэл.: +375 17 216-95-40. E-mail: info@sipto.com. Дата выробу: 2011 г. Намінальная колькасць: 4 рулонна, 180 ліст./рулон, 21,6 м/рулон. Тэрмін годнасці не абмежаваны. ТУ РБ 28639726.001-99 са змяненнямі №№ 1, 2, 3.

«Добры Аромат» Папера туалетная двухслойная ароматызаваная.

«Ceresit» ВАУТЕХНІК Саманівяляўная сумесь Для выробування паверхні падлогі пад укладанне паркету.

«КВАС ХАТНІ» 20 л.

ПАКЕТЫ ДЛЯ СМЕЦЦЯ

праверыць, ці змянілася сітуацыя да лепшага, я ўзброіўся фотаапаратам і выправаіў на маніторынг сталічных гіпермаркетаў, супермаркетаў, крам.

Але каб знойсці ўпакоўкі з беларускамоўнай інструкцыі ці складам, напісаным на роднай мове, трэба правесці сапраўднае аператыўна-вышуковае мерапрыемства. Бо добра, калі набярэцца адзятка тавараў, аформленых у дакладнасці з Канстытуцыяй.

Аднак распавадзям пра тое, што ўсё ж такі было знойдзена. Напрыклад, гэта зыкеткі на бутэльках з квасам, марак «Хатні» і «Старая жытні». Тавары аформлены адроджанай беларускай мовай. «Як і сёння год таму, квас гамаеца па метаде браджэння. Таму няма ў ім ані старонніх пахаў, ані прымешак». — пазначана на зыкетцы аднаго з напоў.

Як ні дзіўна, беларусізацыя адлюстравана і на бутэльках з некаторымі моцнаалкагольнымі напоймі. На зыкетцы той жа «Крамбамбулі» ўся інфармацыя складаная па-беларуску.

Ці чулі вы калі-небудзь пра туалетную паперу, аформленую нацыянальнай мовай? Такая ёсць. Рулоны ад беларускай фірмы Sіpto запакаваны ў цапапан, на якім напісана па-беларуску: «Папера туалетная, двухслойная, ароматызаваная».

І па-руску, і па-беларуску пазначаны інфармацыя на «Пакетах для смецця», вытворчасць якіх наладзілі ў Мастоха Гродзенскай вобласці. «Пакеты з палімернай матэрыялаў. Памер 450x500 мм, таўшыня 0,015 мм», — напісана на чорнажоўтай зыкетцы.

Інфармацыя на роднай мове прысутнічае на будаўнічых сумесях маркі Ceresit, што вырабляюцца ў Заслаў: «Саманівяляўная сумесь

ваваўня памідоў з Украіны. Вось на якіх упакоўках нам удалося адшукаць следы роднай мовы. І шчыра прызнаёмся, што гэта драбніцка кропля ў моры іншых тавараў на нашым рынку. І з іх можна склапаць спецасабліваю «Чырвоную кітгу» спажывецкіх тавараў».

Правінцыйны СІНДРОМ

Адначасна кітчу адну паказальную тэндэнцыю. Часам, у адрозненне ад беларусу, нашу мову актыўна выкарыстоўваюць замежнікі. Напрыклад, украінскія і расійскія сокі («Добрыі», Фруктовыі сід, «Садочнік» і інш.) маюць на упакоўках беларускамоўны склад. У той жа час на беларускіх соках — усё па-руску. Што гэта — абьякавасць ці правінцыйны сідром?

Паранейшаму вы не пабачыце беларускамоўнага складу на упакоўках з-пад малака, смятаны, сыроў, марозіва, сасіска, каўбаса, чысуа, кавы, гарбаты, круп, мукі, цукру, солі. Даходзіць да таго, што на той жа солі вялікімі лі